

LUNDS
UNIVERSITET

Slutrapport från arbetsgruppen för
kultursamverkan

2020 november

Slutrapport från arbetsgruppen för kultursamverkan

–

redovisning av genomfört arbete och rekommendationer till det fortsatta
arbetet inom kultursamverkan vid LU

Christian Skovbjerg Jensen, sammankallande

Lars Gustaf Andersson

Lena Landgren

Magali Ljungar-Chapelon

INNEHÅLL

INTRODUKTION	3
REDOVISNING	4
Arbetsgruppens uppdrag, inriktning, prioritering	4
Kartläggningen av kultursamverkan	4
Omvärldsanalys.....	5
Strukturen för kultursamverkan 2018–2021	6
Kommentarer kring strukturen	7
Kommunikation.....	7
Samtal om konst och vetenskap	8
Berättelsen.....	9
Existentiell hållbarhet, ett slagkraftigt samlande begrepp inom och utanför LU	10
Parallella spår	11
REKOMMENDATIONER	12
Initiativ rörande organisatoriska förändringar.....	12
Initiativ rörande stödstrukturer för skapandet av nya former av kultursamverkan	13
Medel för mindre utforskande projekt	13
Platsrelaterade initiativ	14
Platsspecifika konstprojekt.....	15
Utbildning i syfte att befordra tvärdisciplinäritet och skapa nya mötesplatser...	15
Enstaka målinriktade seminarier och/eller flervetenskapliga kurser.....	16
Sammanhängande system av kursmoduler för att främja interdisciplinäritet	16
Forskarutbildning och forskarskolor	17
Studentkultur	18
Personella och infrastrukturella satsningar för kultursamverkan	19
Existerande och kommande initiativ/satsningar och platser/stödstrukturer	19

INTRODUKTION

Föreliggande rapport är en redovisning av det arbete som Arbetsgruppen för kultursamverkan utfört under perioden HT 2018–VT 2023.

Arbetsgruppen konstituerades i oktober 2018 och bestod då av Lars Gustaf Andersson (HT, professor i litteraturvetenskap med inriktning mot film och medier vid SOL-centrum), Magali Ljungar-Chapelon (LTH, fil.dr i konstnärlig forskning och forskningskoordinator vid Institutionen för Designvetenskaper och vid Konstnärliga fakulteten, lärare och handledare vid Musikhögskolan), Sofia Rydberg (LUKOM/UB, producent vid Odeum), Christian Skovbjerg Jensen (Konstnärliga fakulteten, avdelningsföreståndare för Inter Arts Center) samt studentrepresentanten Linn Svärd. I augusti 2019 lämnade Sofia Rydberg arbetsgruppen och ersattes av Lena Landgren (LUKOM/UB, fil.dr, verksamhetscontroller vid UB). I augusti 2020 lämnade studentrepresentanten Linn Svärd arbetsgruppen och ersattes av Rebecca Mattsoff. Som sammankallande för gruppen har under hela perioden fungerat Christian Skovbjerg Jensen.

I en tidigare presenterad delrapport (november 2020) har arbetsgruppens uppdrag och såväl planerade som initierade aktiviteter redovisats mycket ingående.

Föreliggande rapport är mer koncentrerad till sin karaktär. Rapporten består av två huvuddelar, en där vi redovisar genomförda och initierade aktiviteter och en som innehåller rekommendationer för det fortsatta arbetet.

”Redovisning” innehåller ett avsnitt om arbetsgruppens arbete, inriktning och prioriteringar. Här presenteras den kartläggning av kultursamverkan vid LU som var arbetsgruppens första större insats, liksom den omvärldsanalys som gjordes utifrån en studieresa och ett antal möten. Organisationen för kultursamverkan under mandatperioden presenteras. Det viktigaste är kanske samarbetet med Sektionen Kommunikation som dels handlade om konkreta frågor om synlighet och en strategi för kulturkommunikation, dels resulterade i ett idéarbete kring berättelsen om LU som kulturuniversitet. Det av arbetsgruppen och Sektionen Kommunikation initierade kommunikatörsnätverket för kultur presenteras, liksom de insatser med inriktning mot kultursamverkan som utförts parallellt med arbetsgruppens arbete.

”Rekommendationer” tar upp initiativ rörande organisatoriska förändringar samt initiativ för stödstrukturer för skapandet av nya former av kultursamverkan. Viktiga rekommendationer rör utbildning i syfte att befördra tvärdisciplinaritet och skapa nya mötesplatser samt forskning, forskarutbildning och forskarskolor. Särskild uppmärksamhet ägnas studentkulturen. Avslutningsvis rekommenderas en rad personella och infrastrukturella satsningar för kultursamverkan samt insatser i relation till redan existerande initiativ och nätverk.

REDOVISNING

Arbetsgruppens uppdrag, inriktning, prioritering

I januari 2018 kunde rektor besluta om en ny *Strategi för kultursamverkan 2018–2026* (Dnr STYR 2017/481), vilken i juni 2018 följdes av ett beslut om *Struktur för kultursamverkan 2018–2021* (Dnr STYR 2018/882), berett av Konstnärliga fakultetens dekan Anna Lyrevik och rektorsråd Torun Forslid tillsammans med vicerektor Bo Ahrén. Den senare hade särskilt ansvar för samverkan vid LU under mandatperioden. Efter rektorsskiftet 2020/2021 har ansvaret kommit att hanteras av vicerektor Ann-Kristin Wallengren och Anna Lyrevik, den senare nu rektorsråd med särskilt ansvar för kulturella och konstnärliga perspektiv.

Målet med strategin är att ”konstnärliga kompetenser, konstnärlig och kulturinriktad kunskap ska verka tillsammans med övrig vetenskaplig kunskapsbildning och bidra till universitetets framgångar i utbildning och forskning i betydligt högre grad än idag, och att konstnärliga och kulturella verksamheter och kompetenser ska vara självklara och väl kända delar av Lunds universitet.” Den utsedda arbetsgruppen har arbetat för att utreda förutsättningar för strategins genomförande i dialog med en styrgrupp, ledd av vicerektor, och ett Kulturforum, en representativt sammansatt grupp med ledamöter från fakulteterna, samt med grupper och individer utanför denna organisation men med hög relevans för frågan, till exempel Sektionen Kommunikation. Till arbetsgruppens uppdrag hörde att göra en inventering av intern och extern kultursamverkan samt att förbereda en rad insatser på kort och lång sikt med avsikt att genomföra strategin i dess helhet. Av alla de arbetsuppgifter som förelades gruppen och som gruppen själv kunde extrahera ur uppdraget prioriterades de som hade att göra med synlighet och kommunikation, med frågor kring LU:s identitet som kulturuniversitet samt diverse riktade insatser för att höja inte bara synligheten utan också kvantiteten och kvaliteten på tvärdisciplinär och konstnärliga perspektiv i forskning, utbildning och publika verksamheter.

Kartläggningen av kultursamverkan

Arbetsgruppen inledde sitt arbete med att göra en kartläggning av kultursamverkan. Syftet var att ge en bild av tvärdisciplinära samarbeten både inom och utom universitetet, inom vilka den konstnärliga och kulturinriktade kompetensen är en väsentlig del. Samarbetena gällde såväl forskning och utbildning som publika verksamheter. Kartläggningen genomfördes våren 2019 och överlämnades till styrgruppen i en rapport i april 2019, *Sammanfattning av kartläggning av kultursamverkan vid LU, 2019-04-29*.

Materialet som rapporterades in var varierande och brett. Utöver underlag i enkätsvaren inhämtades material på eget initiativ av arbetsgruppens medlemmar. Bearbetning av material skedde individuellt med kontinuerlig avstämning inom gruppen. Arbetsgruppen upplevde att den var tillräckligt begränsad i storlek för att kunna arbeta effektivt och samtidigt tillräckligt bred i kompetens och kontaktytor för att nå ut till berörda parter inom universitetet.

Arbetsgruppen applicerade en bred definition av kultursamverkan och i det inkomna materialet sågs också en stor frihetsgrad i hur begreppet tolkades. Samarbetsaktiviteter rapporterades in från samtliga fakulteter, tankesmedjan LU

Futura, Pufendorfinstitutet, Universitetsbiblioteket och Lunds universitets kultur- och museiverksamheter. Separat gjorde Lunds universitets studentkårer en genomlysning av samverkansprojekt med avseende på kultur.

Kartläggningen visar på och presenterar per fakultet/motsvarande balansen mellan interna och externa samarbetspartners samt mellan lokala, nationella och internationella samarbetspartners. Andel samverkansprojekt kopplade till kultur samt utbildning respektive forskning visas också. Kartläggningen visar även på discipliner och teman för samverkan och redogör för samarbete över fakultetsgränserna samt det individuella visavi det institutionella.

Synen på kultursamverkan och det som arbetsgruppen definierar som "svarta hål" diskuteras, det vill säga luckor i materialet, avsaknad av aktiviteter som av olika anledningar inte rapporteras. Det kan till exempel bero på att vissa aktiviteter ses som en självklar del av verksamheten och inte explicit uppfattas av informanten som kultursamverkan även om arbetsgruppen gör det. I kartläggningens slutreflektioner identifierar arbetsgruppen fortsatta fördjupningsområden: Svarta hål och döda vinklar; Platser som noder i kultursamverkan; Geografin som utmaning; Det breda universitetets segmentering; Individuella och kollektiva initiativ; Teman och prioriteringar; Kultur och konst som mål eller medel. Dessa fördjupningsområden har sedan i varierande grad studerats och blivit föremål för rekommendationer som arbetsgruppen avlämnar.

Omvärldsanalys

Efter att ha identifierat några intressanta och nya initiativ i Stockholmsregionen reste hela arbetsgruppen dit i december 2019. I Stockholm besöktes Handelshögskolan och KTH och i Norrköping genomfördes möten med en grupp forskare från Linköpings universitet, Visualiseringscenter C och RISE.

På Handelshögskolan studerades projektet *Art Initiative*. Målet med initiativet är att låta konsten bli en naturlig del av Handelshögskolans miljö och påverka studenterna till att bli bättre beslutstagare genom att se världen från nya perspektiv. Framför allt blev det tydligt hur starkt och tydligt kommunicerad den berättelse är, som konsten är en central del av.

Navet är en samverkansplattform som startades under sommaren 2019 och drivs och finansieras av Kungliga tekniska högskolan (KTH) med Kungliga musikhögskolan (KMH), Stockholms konstnärliga högskola och Konstfack som partners. Navet är ingen fysisk plats utan ett nätverk för forskning i skärningspunkten mellan konst, teknik och design. Nätverkets primära aktivitet är att ge stöd åt 'small visionary projects' med minst två partners från nätverkets institutioner.

Accelerator är en ny konsthall med fokus på internationell och svensk samtida konst som 2019 flyttade in i nyrenoverade lokaler som tidigare var ett underjordiskt laboratorium för forskning inom acceleratorfysik, mitt på campus Frescati. Konsthallen tillhör Stockholms universitet (SU), men är även kopplad till Magasin III Museum & Foundation for Contemporary Art och Robert Weil Family Foundation, som är co-founders och konsthallens enda formella externa partners. En drivkraft bakom konsthallen är att bidra till ett öppet och empatiskt samhälle genom att låta konsten stimulera till samtal och tvärvetenskaplig dialog, till exempel samtal med forskare som en del av förmedlingen.

Visualiseringscenter C är en levande mötesplats kring visualisering för forskning, näringsliv, allmänhet och skola och ett samverkansprojekt mellan Linköpings universitet, Norrköpings kommun och RISE Interactive C-Studio. Organisationen i form av ett konsortium består av ett kommunalägt bolag (Norrköping Visualisering AB) och av Norrköping Science Park med över hundra anknutna företag och med ett regionalt kulturuppdrag som projektledare för Region Östergötlands kluster för digital och innovativ kulturförmedling. Tanken är att lyfta kultur i innovationer och nya näringar för att främja det innovativa i stort genom bland annat nätverksträffar för kulturaktörer, teknikföretag, studenter, tjänstepersoner från förvaltningar med flera.

Erfarenheterna från denna resa kompletterades med annan typ av kunskap under den fortsatta verksamhetsperioden; pandemin satte stopp för planerade resor och studiebesök, till exempel i Oxford och Cambridge, och de internationella perspektiven fick inhämtas genom annan förmedling än studieresor. Det som framför allt kom att prägla det fortsatta arbetet för arbetsgruppen var erfarenheterna av Handelshögskolans implementering av en visionär berättelse om lärosätets identitet, Navets arbete med snabba och effektiva samverkansprojekt av mindre omfattning samt det östgötska visualiseringscentrets innovativa samverkan med det omgivande samhället.

Strukturen för kultursamverkan 2018–2021

Organisationsstrukturen för implementeringen av kulturstrategin 2018–2021 (*Struktur för kultursamverkan*, Dnr STYR 2018/882) har bestått av arbetsgruppen med stöd av en styrgrupp och en referens- och förankringsgrupp, benämnd Kulturforum.

Styrgruppen har utöver ordförande (vice-rector) haft representanter från HT, K, LUKOM och studenterna. Uppdraget var att göra prioriteringar utifrån arbetsgruppens förslag på aktiviteter. Den första tiden ägnades åt att tillsammans med arbetsgruppen precisera arbetsgruppens uppdrag. Därefter har styrgruppen fungerat som bollplank och gett input till idéer och på texter som arbetsgruppen producerat. Styrgruppen har tillsammans med arbetsgruppen även planerat innehållet i Kulturforums möten.

Kulturforums medlemmar preciseras i strukturdokumentet: ett större antal representanter från HT, K, LTH, LUKOM (alla 3) och UB (2) samt ett mindre antal (1) från övriga fakulteter och MAX IV. Alla fakulteter var inte representerade från början. Det var angeläget att bredda gruppen; kartläggningen som beskrivits ovan visade på brister i synlighet och därför var det önskvärt med en så bred representation som möjligt från universitetets fakulteter. Arbetsgruppen tog kontakt med de fakulteter som saknade medlemmar i början av mandatperioden och lyckades bredda gruppen med representanter från Juridikum och Biologiska institutionen.

I en lägesrapport från november 2020 finns en förteckning över agendor för de sammantaget sju kulturforumsmöten som genomfördes från november 2018 till lägesrapportens färdigställande (november 2020). Därefter, under en period som delvis sammanföll med pandemin, har Kulturforum träffats tre gånger, det sista tillfället i november 2021. Kulturforums möten har innehållit livliga och

konstruktiva diskussioner av arbetsgruppens idéer och texter, ibland i workshop-form, men också information om andra pågående projekt, däribland Medicinsk humaniora och projektet kring OBL (Object Based Learning) liksom löpande information kring förarbetet till ansökan till EIT Kultur-KIC:en.

Kommentarer kring strukturen

I arbetsgruppens uppdrag ingår att i slutet av mandatperioden rapportera hur strukturen har fungerat. Här följer några kommentarer.

Arbetsgruppen har upplevt en viss tröghet i respons från och möjlighet till kontakt med styrgruppen, sannolikt beroende på styrgruppens sammansättning av ledningspersoner med många andra uppdrag. Detta hade kanske kunnat lösas genom att boka in regelbundet återkommande möten i början av varje termin i stället för att inför varje nytt möte leta tider i ofta upptagna individers kalendrar.

Vad gäller Kulturforum konstaterar vi att pandemin har haft en viss negativ påverkan på vår möjlighet att diskutera med och förankra i gruppen. Vår erfarenhet är att de fysiska mötena före pandemin var mer dynamiska och mer givande för vårt arbete – workshopmoment var svårare att få till i Zoommiljön.

Våren 2021 skickade vi en enkät till Kulturforum i syfte att fånga in synpunkter på arbetsstrukturen och eventuella förslag på framtida organisation. En låg svarsfrekvens tolkar vi som en signal på ett bristande engagemang. I de svar som kom konstaterade också några av respondenterna att de upplevt en otydlighet i mandat, man har inte riktigt vetat vilken roll man haft som representant i Kulturforum i förhållande till den egna fakulteten/motsvarande. Kulturforums uppdrag var inte preciserat mer än just som nämns ovan, det vill säga att det skulle fungera som en förankrings- och referensgrupp. Ett tydligare formulerat mandat hade nog varit en fördel. Och en referensgrupp med stark förankring och bred spridning och med möjlighet att fånga upp idéer från golvet hade också varit en större tillgång för arbetsgruppen. Men det framkom också mer positiva erfarenheter av att ha varit medlem i Kulturforum; man menar att mötena varit intressanta och att ämnesområdena som diskuterats varit relevanta.

Erfarenheterna av hur styrgruppen och Kulturforum fungerat har påverkat vårt förslag till ny organisation för de kommande årens arbete, se nedan.

Kommunikation

I den organisationsskiss som arbetsgruppen visualiserade i lägesrapporten i november 2020 var det naturligt att, utöver de grupper som ingick i den ursprungliga organisationsstrukturen, även inkludera Sektionen Kommunikation. Under större delen av arbetsgruppens arbete har sektionen bidragit med kunskap och inspel som varit utomordentligt värdefullt för gruppens arbete.

Som tidigare konstaterats gav kartläggningen (våren 2019) av tvärdisciplinära samarbeten inom konst- och kulturområdet tydliga belegg för att mycket av den verksamhet och aktiviteter som sker inom LU inte synliggörs för andra än den egna kretsen – och ibland knappt ens det – och därför inte når någon större spridning eller synlighet inom universitetet. Som ett led i kartläggningens resultat bad styrgruppen arbetsgruppen att ta fram en kulturkommunikationsstrategi. I möten med bland

andra Lars Uhlin och Caroline Runéus från Sektionen Kommunikation problematiserades innehållet i en sådan strategi i diskussioner kring målgrupp och budskap, som vid den tiden inte var helt klargjorda. Arbetsgruppen fick stöd i att reflektera över om det just var en strategi som skulle tas fram och om det var bästa sättet att synliggöra konst- och kultursamverkan inom LU. I stället för att utarbeta en strategi kom det kommunikationsrelaterade arbetet att ägnas bland annat åt att fundera över hur LU i profiltexter skulle kunna presentera sig som ett kulturuniversitet. Resultatet av detta blev den så kallade Berättelsen (se nedan, sid. 10).

Kommunikationsarbetet fortsatte under våren 2021 då två workshoppar hölls med kommunikatörer från SAMKOM-gruppen. Syftet var att utifrån ett kommunikationsperspektiv diskutera synliggörandet av universitetets kultursamverkan och verksamheter inom konst och kultur. Här diskuterades kulturkommunikation ur flera olika perspektiv. Det föreslogs till exempel samarbete inom sociala medier med en gemensam hashtag, #lukultur, som i förlängningen skulle kunde utvecklas till ett gemensamt konto för kulturverksamheter. Tätare samarbete kring praktiska frågor som till exempel att undvika evenemangskrockar i kalendarier liksom att dokumentera och fotografera aktiviteter och evenemang som kan användas i kommunikationen diskuterades. Förslag på bättre synlighet på lu.se med medvetna bildurval från konstens och kulturens område kom också upp. Det föreslogs även att bilda en gemensam grupp av kommunikatörer vid de fakulteter och andra enheter som inom sig rymmer verksamheter inom konst- och kulturområdet. Förslaget förankrades därefter i SAMKOM och ett kommunikatörsnätverk bildades.

Konkreta resultat av nätverkets arbete syns i initiativet att lyfta fram verksamheter och aktiviteter inom konst- och kulturområdet på sidan [Konst, kultur och vetenskap](#) på lu.se. Nätverket har också verkat som marknadsföringshjälp för de aktiviteter som ägt rum inom ramen för seminarieserien Samtal om konst och vetenskap som arbetsgruppen tog initiativ till under våren 2021.

Samtal om konst och vetenskap

Efter arbetsgruppens kartläggning, omvärldsanalys och genomförandet av en rad strategiska workshoppar med Kulturforum samt samarbetet med Sektionen Kommunikation under de första två åren växte behovet för mer öppenhet och synlighet kring arbetet med kultursamverkan. Därför initierades seminarieserien Samtal om konst och vetenskap hösten 2021.

Samtalen om konst och vetenskap riktar sig mot samtliga ämnesområden och delar av universitetet, och presenterades som ett av flera kommande initiativ som ska utveckla och synliggöra kulturverksamheten inom LU. Seminarserien är ambulerande och kommer att äga rum på olika platser inom universitetet. Spännande exempel på existerande kultursamverkan lyfts fram och till serien bjuds även in externa forskare, konstnärer och samarbetspartners.

Till dags dato har tre samtal genomförts. Första samtalet (29/9 2021) på Skissernas Museum var med Jonna Bornemark, professor i filosofi vid Södertörns högskola. Hon föreläste om hur vi ger plats åt och odlar vår omdömesförmåga. Hur förhåller vi oss till oväntade händelser och till allt det vi inte vet? Efter föreläsningen samtalande

Jonna Bornemark med Johannes Persson, dekan på HT, om huruvida konsten och det sinnliga kan få vår omdömesförmåga att växa och hur dagens utbildning förhåller sig till ett sådant resonemang. De kom också att beröra begreppet existentiell hållbarhet.

Nästa samtal (16/11 2021) ägde rum på Inter Arts Center (IAC) i Malmö, och lyfte fram ett nytt och då pågående samarbete mellan IAC, ESS och visualiseringscentret Wisdome i Malmö. Genom residensprogrammet *Nanocosmic Investigations* matchades konstnärer med forskare på ESS för att utforska möjliga samarbeten. Under samtalet delade två av deltagarna, konstnären Ashley Middleton och forskaren Swati Aggarwal, med sig av sina erfarenheter och resultat från samarbetet hittills.

Tredje samtalet genomfördes som ett heldagsseminarium på LUX i Lund 16/5 i år med titeln *Konst och kultur på svenska lärosäten*. Med utgångspunkt i arbetsgruppens nationella omvärldsanalys presenterade representanter från lärosäten i Stockholm, Umeå, Göteborg och Växjö sina satsningar inom konst och kultur.

Arbetsgruppen har planerat två samtal till hösten 2022, ett av dem med titeln *Skissen som metod* som ska hållas på Institutionen för designvetenskaper. Därefter är det upp till den nya organisationen för arbetet med kultursamverkan att fortsätta serien med nya samtal, exempel och gäster.

Berättelsen

Arbetsgruppen fann alltså vid de återkommande diskussionerna med Sektionen Kommunikation att en nödvändig utgångspunkt för att förankra en hållbar kulturstrategi är att också ha en plattform som denna utgår från, en berättelse som definierar Lunds universitets historiska relation till de kulturella verksamheterna men också har en potential för att förstå kulturen i en ny tid. Detta fick energi inte minst genom den uppmuntran som visades från styrgruppens sida och dess ordförande Bo Ahrén. Den substantiella inspirationen erhöll gruppen genom omvärldsanalysen och kontakten med andra lärosäten där gruppen fann att Handelshögskolans övergripande bildningsstrategi – bland annat realiserad i projektet *Art Initiative* – erbjöd en utmanande förebild. Arbetsgruppen författade ett preliminärt dokument om LU:s berättelse vilket sedan kom att diskuteras i flera omgångar med styrgrupp, Kulturforum och Sektionen Kommunikation. I en workshop med Kulturforum under Moa Lindells ledning diskuterades element och begrepp som skulle kunna användas i arbetet med kommunikationen kring LU:s kultursamverkan.

Bildningsbegreppet definierades här som en kvalitet som möjliggör såväl omdömesförmåga som beredskap: ”en beredskap att möta nya situationer som inte förutsetts av läroböcker eller examinationer”. Denna beredskap kan ges av alla discipliner och fakulteter, men de kulturella områdena kan dessutom bidra till former av beredskap som omsluter hela människan, något som går att koppla till den diskussion som förts om existentiell hållbarhet. Det finns en parallell mellan den konstnärliga verksamheten och den vetenskapliga grundforskningen; de försöker båda inom lärosätets ramar hantera den akademiska friheten och siktar båda på det långsiktiga, det vars betydelse inte omedelbart kan mätas. Att uppnå långsiktiga mål

som gagnar hela människan förutsätter dessa friheter och också en beredskap att föreställa sig något annat än det givna.

I berättelsen hanteras också LU som det breda universitetet. Ett annat begrepp, kanske än mer relevant begrepp är det öppna universitetet med infrastrukturer som gör att det är många som får tillträde till universitetet som utbildningsanordnare och forskningscentrum. Öppenheten är ett fönster mot det okända, det som vi ännu inte vet något om, men kan också förstås i termer av rörlighet, mobilitet. Att röra sig inom det öppna universitetet är i mycket handgriplig mening att röra sig utanför det. Det öppna universitetet istället för det breda universitetet signalerar att blicken är vänd mot världen, snarare än mot det egna rummet.

Berättelsen är alltså ett aggregat av en rad olika begrepp som är centrala för universitetets idé i allmänhet och för Lunds universitet och dess kulturarbete i synnerhet. Rimligen kan den tjäna som bakgrund till det identitetsarbete som omfattar såväl visuella profiler och grafiska markörer som ledord i de beskrivningar av lärosätet som citeras eller apostroferas i varje informationstext från kursannonser till tjänsteutlysningar.

Existentiell hållbarhet, ett slagkraftigt samlande begrepp inom och utanför LU

Begreppet Existentiell hållbarhet (senare förkortad med EH) föreslogs hösten 2020 av Magali Ljungar-Chapelon inom ramen för konstnärliga fakulteten under diskussioner om Agenda 2030 och en koppling till kärnan av konstnärliga verksamheter inom Musikhögskolan, Teaterhögskolan och Konsthögskolan vid LU. Frikonst, musik och teater öppnar nämligen möjliga vägar för människan att hålla ut som existerande varelse i skapandet och upplevelser av konstverk, markörer i tid och rum för livets essens, dess mening och kontra-mening vilka bidrar till att ge människan genomlysningkraft för att kunna bemöta oväntade situationer, tackla komplexiteten och, när det behövs, förmå bygga vallar mot destruktiva fenomen.

I kultursamverkans regi och utifrån olika vetenskapliga perspektiv har begreppets gränsöverskridande dimensioner sedan vidare presenterats, diskuterats och tolkats på forsknings- och utbildningsnivåer och inför allmänheten: Under Kulturforum (3/5 2021) med representanter från flera fakulteter (LHT, LTH, S, M, N); under en specifik workshop kring temat med inbjudna forskare från K, LTH, HT, S (8/4 2021); inför forskare under hållbarhetsveckan (4/5 2021) samt i utbildningssyfte och del av hållbarhetskursen på Institutionen för Designvetenskaper samt fredagsseminarium (10/12 2021). Därtill har EH kopplad till omdömesförmåga varit temat för det första seminariet i serien Samtal om konst och vetenskap (se ovan).

Parallellt har EH tagits upp och använts i kultur-KIC:ens regi och i samråd med arbetsgruppen för kultursamverkan som samlande begrepp i arbetet kring KIC-ansökan och förankrats på flera fakulteter inom LU. Prefekter och forskare har formulerat sina respektive tolkningar av begreppet i förhållande till den egna verksamheten på institutionsnivå. Den 15 april 2021 organiserade KIC:ens arbetsteam en internationell workshop som starkt bidrog till vidarespridningen av begreppet och inspirerade såväl forskare som kommunala beslutsfattare och journalister. KIC:ens arbete med vidareutvecklingen av begreppet i texter som *Existential sustainability – a guiding star* har fortsatt under det gångna året i kontakt

med lokala, nationella och internationella partners och inför konferensen *The Buzz of Europe – a Day in the Spirit of Art, Culture and Innovation* (29/4 2022).

Ur ett kultursamverkansperspektiv kan man konstatera konstruktiva synergieffekter på värdemässig, konceptuell och strategisk nivå genom samarbetet mellan arbetsgruppen för kultursamverkan och KIC:ens representanter, vilket i sin tur har bidragit till det grundliga ansökningsarbetet kring KIC:en.

Vidare är två betydelsefulla akademiska och kulturpolitiska initiativ att betraktas som spill over-effekter av det ovannämnda samarbetet och workshopen:

1. Seminarieserien *At the Margins of Life: Existential Dimension to Technology, Health, and Death* i regi av Centrum för teologi och religionsvetenskap med målet att hitta partners för nya flervetenskapliga fakultetsöverskridande samarbeten och forskningsansökningar.
2. Initiativ från Lunds kommuns kultur- och fritidschef och utvecklingsstrateg att i samråd med Magali Ljungar-Chapelon (vid möte 25 /4 2022) lyfta upp EH i arbetet kring förnyandet av kommunens kulturpolitiska program och parallellt förankra begreppet på olika nämnder och förvaltningar.

Parallella spår

Utöver samarbete kring kultur-KIC:en har Kultursamverkan bidragit till korsbefruktningsprojekt beträffande Object based learning (OBL) genom att bjuda in Lena Örnberg till att presentera OBL vid flera tillfällen vid Kulturforums möten, samt genom deltagande i en OBL-workshop på Skissernas Museum (25/10 2021).

När det gäller Liberal Arts har arbetsgruppen för kultursamverkan haft kontakt med Åsa Ekberg och fakultetsrepresentanter i UN och tagit avstamp i rapporten *Liberal Arts Survey* och i *PM Det breda universitetet – vision, förslag, idéer* för att utveckla rekommendationer i Liberal Arts-anda inom utbildning och forskning.

I samarbete med Wisdome-teamet har arbetsgruppen bidragit till möten samt till en fakultetsövergripande workshop på LUX med representanter från K, N, LTH, HT och Malmö kommun och museer. Samarbetet mellan IAC och Wisdome kring ESS *Artist i Residence*-programmet har länkats ihop med kultursamverkan genom seminariet *Nanocosmic investigations* på IAC (16/11 2021) inom ramen för seminarieserien Samtal om konst och vetenskap, som nämnts ovan.

När det gäller Science Village har Kultursamverkans aktiviteter presenterats av Magali Ljungar-Chapelon för Eva Åkesson och hennes kolleger på Institution för designvetenskaper (okt. 2021). Intresset finns för forskning i gränslandet mellan konst och vetenskap genom samarbete med kultursamverkan och utifrån KIC-satsningens stora nätverkspotential. Vidare finns det en vilja hos Science Village-teamet att tillföra platsen en konstnärlig prägel med aktiviteter på Odarslövs Mölla och Møllegården, vilka identifieras som viktiga kulturbärare för Science Village. Ett platsspecifikt konstprojekt kring tematiken möte teknik-konst är en idé som har föreslagits. Därtill har förslag kommit om att organisera ett seminarium i serien Samtal om konst och vetenskap på Max IV och i framtiden på *The Loop*.

REKOMMENDATIONER

Initiativ rörande organisatoriska förändringar

I uppdraget för arbetsgruppen ingår, som ovan nämnts, att se över hur organisationsstrukturen fungerat. I samband med enkäten till Kulturforum våren 2021 ställdes frågan om man hade synpunkter på en kommande organisation. Svaren innehöll inte synpunkter på just det organisatoriska men behovet av ekonomiska möjligheter för samverkan i form av mindre summor för utvecklingsprojekt framhölls.

Hösten 2021 lämnade arbetsgruppen ett förslag på en organisation för de kommande årens arbete med att implementera LU:s kultursamverkansstrategi. Där betonar vi behovet av

- en organisation till vilken medarbetare som arbetar praktiskt med att fortsätta implementeringen av kultursamverkansstrategin kan knytas och som inkluderar
- en webbplats för samlad information om konst- och kulturarbetet vid LU och
- en fysisk enhet vid LU till vilken administration och ekonomi kring organisationen kan knytas.

Till förslaget inspirerades vi av Hållbarhetsforum vid LU och dess uppbyggnad, och skissade på en organisation som skulle kunna sammanhålla – utan att vara ett hinder för – den spretiga verksamheten inom konst- och kultursamverkan vid universitetet. En styrgrupp och en arbetsgrupp med tidsbegränsat mandat till vilken även en koordinator med ett övergripande ansvar för verksamheten knöts. Koordinator föreslogs även adjungeras i LU:s externa Kulturråd som länk mellan det operativa arbetet och rådet. Ett kommunikativt stöd föreslogs knytas till arbetet genom den sammankallande i det nybildade kulturkommunikatörsnätverket (se ovan). Till organisationen föreslog vi att mindre utvecklingsmedel knöts att administrativt hanteras av ekonomisk stödperson. Av central betydelse inom ramen för organisationen var även studentrepresentationen.

Vi skissade på en tydlig ansvarsfördelning mellan den operativa arbetsgruppen och en referensgrupp med tydliga mandat och förankring på fakulteterna, något som efterlysts av Kulturforum. Referensgruppen skulle fungera som ambassadörer för verksamheten och som fakulteternas kontaktpersoner för seminarieserien. En definierad hemvist, om än bara en administrativ sådan, menade vi också kunde ha en betydelse för tydligheten.

Vårt förslag har legat till grund för den organisationsplan som styrgruppen nu arbetar fram, en något mindre organisation till personalantalet än den vi föreslog men med en tydlighet kring uppdrag och mandat.

Vår rekommendation är att det skapas en framtida organisation för det vidare arbetet med implementeringen av LU:s kultursamverkansstrategi med en tydlighet kring uppdrag, mandat och ansvarsfördelning och som inkluderar kommunikatörsnätverket och LU:s externa Kulturråd.

Initiativ rörande stödstrukturer för skapandet av nya former av kultursamverkan

I det följande tar vi upp en rad insatser som kan fördjupa arbetet med strategin för kultursamverkan. Dessa initiativ kan bara genomföras framgångsrikt om man tar hänsyn till följande grundläggande iakttagelser:

- Kultursamverkan på djupet är svår. Det måste finnas utrymme för förutsättningslösa möten där initiativtagarna identifierar gemensamma teman och intresseområden för att reellt samarbete ska kunna upprättas mellan fakulteterna.
- Det är viktigt att inte försöka pressa in det konstnärliga i en vetenskaplig modell eller vice versa; alla verksamheter har sina specifika förutsättningar och särart som måste ges utrymme.
- I allt utvecklingsarbete är konkretion av nöden.
- Det behövs nästan alltid ekonomiska medel för att skapa nytt, men inte minst längre sammanhängande tidsförlopp.
- Kultursamverkan skulle främjas om tillgången till universitetets lokaler underlättades, till exempel genom att sänka interna hyreskostnader.
- Medel för samverkansinitiativ och för Pufendorfinstitutets *Advanced Study Groups* och teman är ofta svåra att få från konstnärligt håll på grund av de dominanta vetenskapliga krav och textbaserade referenser som präglar ansökningsförfarandet och bedömningar.
- Generellt skulle kultursamverkan gagnas av att ansökningsförfarandet för flervetenskapliga projekt med konstnärligt innehåll i högre grad skulle ta hänsyn till konstens särart när det gäller bedömningskriterier och av öronmärkta pengar.

Medel för mindre utforskande projekt

Att frigöra medel som bygger på snabba beslutsvägar till kortare utforskande projekt för samverkan mellan konst/kultur och vetenskap över fakultetsgränser och/eller med externa aktörer har visat sig vara en framgångsrik strategi på andra lärosäten (Navet på KTH och Kungliga Musikhögskolan; Umarts på Umeå universitet). Denna insats skulle tillhöra första etappen i en längre tidsaxel mot det långsiktiga målet med Kultursamverkan att i en betydligt högre grad än det sker idag stärka utbildning och forskning.

I den bemärkelsen ser vi utforskande projekt som intressanta ur ett strategiskt perspektiv för att – inledningsvis (Fas 1) – kunna pröva idéer och metoder på flera plan (innehållsliga/ämnesmässiga, metodologiska, organisatoriska, finansiella och så vidare). Längre fram ska några av dessa projekt kunna utmynna i fördjupade satsningar (Fas 2), vilka då kräver större finansiella och organisatoriska insatser och bygger på längre sammanhängande tidsförlopp.

Nedan följer några exempel på möjliga områden för utforskande projekt:

- Främja förutsättningslösa möten mellan konstnärer och forskare för idéutveckling kring konstnärliga och vetenskapliga samarbeten som på sikt kan utmynna i konstnärliga utvecklingsarbeten och /eller forskningsprojekt.
- Testa och förankra idéer kring seminarier i gränslandet mellan konst och vetenskap.
- Utveckla nya kursmoduler i liberal arts-anda.
- Utveckla idéer kring gemensamma fakultetsgränsöverskridande workshoppar.
- Genomföra uppföljningsworkshoppar utifrån specifikt formulerade önskemål om tema med avstamp i tidigare samarbeten mellan två fakulteter (exempelvis *Metodutveckling för kreativa processer* utifrån tidigare workshop mellan Institutionen för Designvetenskaper och Teaterhögskolan).

Det är av stor vikt att kriterierna för att få ett utforskande projekt beviljat inte reduceras till att enbart främja konstnärliga projekt som bygger på forskning utan konstnärliga aktivitetsområden samt att konstnärlig kvalitet i samarbetsidén premieras. Detta i och med att den största delen av all verksamhet vid den Konstnärliga fakulteten inte bygger på forskning.

Kriterier som formuleras inför utlysningen av utforskande projekt bör inte förutsätta att samverkansidén redan i förväg har testats utan det måste ges stort utrymme till skissande samverkansprocesser. Det är också av vikt att det finns en ämnesbredd beträffande konstnärliga och kulturella kompetenser i den grupp som ska bedöma ansökningarna. Vad gäller belopp som ska kunna sökas föreslår vi ett finansiellt spann mellan 15 och 150 tkr för olika typer av projekt.

Vår rekommendation är att frigöra medel som bygger på snabba beslutsvägar till kortare utforskande projekt för samverkan mellan konst/kultur och vetenskap över fakultetsgränser och/eller med externa aktörer i syfte att pröva nya idéer och metoder, med det långsiktiga målet att stärka utbildning och forskning.

Platsrelaterade initiativ

Artist-in-residence

Artist-in-residence är ett väletablerat format inom konstvärlden och betyder att en eller flera konstnärer flyttar in och arbetar på en annan plats än sin vanliga arbetsplats. Oftast har de tillgång till en ateljé, men det finns också residens där konstnärer sätts i ett sammanhang och en specifik plats och tematik. Ett uppmärksammat exempel är konstnären Mierle Laderman Ukeles som sedan 1977 haft ett *artist-in-residence* på New York City's Department of Sanitation. Där har hon genomfört projekt i syfte att stötta arbetarna och höja medvetandet om stadens ekologi. Hennes *artist-in-residence* har också gjort det möjligt att genomföra en rad offentliga konstprojekt i stadsrummet. Ett annat exempel är residensprogrammet för konstnärer på CERN, där världsledande konstnärer och forskare löpande träffas och samarbetar i både kortare och längre residens. Och det är denna typ av kontextdriven residens som känns relevant att utforska som en del av satsningen på kultursamverkan, särskilt inom området konst och vetenskap.

Artist-in-residence kan visa sig ett både effektivt och rätt flexibelt sätt att aktivera, nyttja och utforska konstnärliga kompetenser i samspel med andra discipliner och kunskapsområden. Och man skulle även kunna föreställa sig residens där till exempel olika forskare residerar på Konstnärliga fakulteten eller inom museiverksamheter, alltså i stället *researcher-in-residence*.

Residensformatet har funnits länge och det finns många erfarenheter att använda sig av. IAC har redan utvecklat och testat ett residenssamarbete med ESS, som bör kunna hitta stöd till att etablera sig även på lång sikt. Möjligheterna och potentialerna för just detta utbyte och samarbete är helt unikt. Ett annat spår skulle vara att öppna upp för att institutioner och fakulteter inom LU kan söka stöd för att ta emot och husera en konstnär under en period.

Vår rekommendation är att stödja vidareutvecklingen av det internationella residenssamarbetet med ESS, samt att experimentera med konstnärer i residens på specifika institutioner under en eller två terminer. Denna insats kräver kompetenta kuratorer och/eller facilitatorer med insikt i både det konstnärliga och platsspecifika sammanhang som huserar konstnären, och som är vana vid att facilitera komplexa processer och samarbeten. Det handlar bland annat om att matcha intressen och personer/kompetenser, samt att stödja samarbetet genom olika typer av översättningar.

Platsspecifika konstprojekt

Lunds universitet har genom sina museiverksamheter, övriga samlingar och konstnärliga utbildningar en stark kulturell profil som bör vara en synlig och naturlig del av campus – för gäster, studenter och lärare. Detta är inte riktigt fallet i dag. Det finns flera konstnärliga gestaltningar på LU:s campusområden, både inne och ute, och universitetet har även en konstsamling, som Skissernas Museum är involverad i. Tyvärr finns det få konstverk med samtida uttryck och frågeställningar. Det är synd, när kompetenserna finns inom LU och skulle kunna användas för att synliggöra och manifesteras LU:s nya kulturprofil och satsning. Platsspecifika projekt kan också vara ett sätt att synliggöra och skapa nya perspektiv på ämnen som universitetets utbildningar och forskning engagerar sig i.

Vår rekommendation är att i samarbete med Skissernas Museum utveckla och producera en serie platsspecifika konstprojekt på LU på olika institutioner. En annan möjlighet är att integrera detta perspektiv i samband med universitetets kommande campusbyggen. Sistnämnda kan göras i samarbete med Statens Konstråd, men båda kräver en egen investering.

Utbildning i syfte att befordra tvärdisciplinäritet och skapa nya mötesplatser

Med tanke på existentiell hållbarhet hade tvärvetenskapliga kurser av karaktären *Liberal Arts* som riktar sig till studenter från olika fakulteter, där beredskap inför det oförutsedda exemplifieras, belyses och diskuteras utifrån tidigare aktuella eller framtida samhällsproblem, varit av stort värde.

I det följande riktas våra förslag till utbildning på samtliga nivåer (även om det förmodligen är avancerad nivå som ligger närmast till hands). Vi utgår från den betydelse vi tillmäter de kulturella och konstnärliga perspektiven genom

formuleringen av den LU-specifika berättelse som presenterats ovan. Följande rekommendationer är således förslag som i vid bemärkelse bygger på begreppen som vi har tagit fram och resonerat kring.

Enstaka målinriktade seminarier och/eller flervetenskapliga kurser

Bakgrundsiden är att bygga vidare på erfarenheter av seminarieriet Samtal om konst och vetenskap (riktad mot samtliga studenter och anställda inom LU samt allmänheten) och utifrån utfallet av pilotprojektet i form av visat intresse från olika målgrupper inom GU, FU för särskilda teman, skraddarsy mer målinriktade förslag för olika specifika studentmålgrupper.

Syftet är att utifrån ett konstnärligt och flervetenskapligt perspektiv främja studenternas omdömesförmåga, beredskap, uppfattning om existentiell hållbarhet samt sinne för skönhet och bildning i relation till den framtagna berättelsen om LU som kulturellt universitet.

Möjliga målgrupper skulle kunna vara studenter som har ett antal valfria kurser inom sitt utbildningsprogram eller studenter som själva skraddarsyr sin utbildning genom en kombination av valfria kurser. En ytterligare målgrupp skulle kunna vara studenter inom ett specifikt utbildningsprogram som har behov av en skraddarsydd kurs eller ett seminarium utifrån specifikt uttalade behov inom en särskild utbildning. Ett första försök gjordes med ett seminarium om Existentiell hållbarhet (dec 2021) som integrerades i hållbarhetskursen på Institutionen för Designvetenskaper.

Ett exempel på en möjlig, målinriktad kurs skulle kunna vara ”Tänkande och kulturella strategier för blivande ingenjörer”. Syftet skulle vara att ge studenterna verktyg och genomlysningkraft för att motverka ”stuprörstänkande” till förmån för ett bredare ”systemtänkande” som utöver tekniska spetskompetenser förbereder dem för att i en komplex föränderlig värld kunna utveckla hållbara strategier och tekniska lösningar förankrade i en holistisk syn på människan och hennes behov snarare än i för snäva kortsiktiga nyttoperspektiv dikterade av starka aktörer och särintressen (ekonomiska, ideologiska, politiska och så vidare).

Ett annat exempel på samhällsutmaning där ett existentiellt hållbarhetsperspektiv behövs är medievärlden med det världsomspännande maktpotential som de största plattformarna representerar i relation till livsviktiga samhällssektorer och hur dessa kan inverka på grundvärderingar, ideologier, kulturella yttringar och hota såväl som stödja demokratier. Där vore en flervetenskaplig *Liberal Arts*-kurs som genomlyser hur offentliga och privata aktörer kan hantera dessa plattformar utan att ge avkall på demokratiska grundvärderingar inom exempelvis kultur- och utbildningssektorn, ekonomi och politik förmodligen av stort värde.

Sammanhängande system av kursmoduler för att främja interdisciplinart

Ett annat angreppssätt vore att koppla ihop målinriktade seminarieförslag med existerande kursmoduler. Kurspaketet Studiechansen som erbjöds under Covidpandemin med teman som *Krisens estetik: samhällets kriser i rörlig bild* eller *Hållbar utveckling, teori och debatt* skulle kunna kopplas ihop med mer målinriktade kurser som beskrivits tidigare. Ett alternativ till fullständiga

utbildningsförlopp i *Liberal Arts* skulle alltså kunna vara tvärfakultativa kursmoduler som integrerar de estetiska och vetenskapliga perspektiven, såväl inom ramarna för estetiska och kulturvetenskapligt orienterade utbildningar som inom helt andra områden som de tekniska och medicinska professionsutbildningarna eller juridik. Ovannämnda kurser inom Studiechansen motsvarar i viss mån detta och visar att det alltså finns en potential att arbeta vidare med. Men de utgör spridda undantag och är inte sammanhållna av någon gemensamt formulerad idé om hur integrerade kulturella perspektiv skulle kunna etableras på grund- och avancerad nivå.

Vår rekommendation är att etablera ett sammanhängande system av kursmoduler som kan erbjudas inom och utom andra program för att befördra interdisciplinarity och skapa nya mötesplatser inom utbildningarna.

Forskarutbildning och forskarskolor

Arbetet med de avancerade utbildningsnivåerna kan replikeras på forskarutbildningsnivån, där också den specifika forskarskoleformen kan appliceras. Kultursamverkansstrategins mål att integrera kulturella och konstnärliga perspektiv i all verksamhet vid LU realiseras delvis genom forskarutbildningarna. Det finns ett brett spektrum av möjligheter för att arbeta med forskarutbildningarna vid LU, från helt integrerade forskarskolor och program till enstaka kurser eller handledningsinsatser.

Ett första steg kunde vara att skapa en forskarskola för estetik som integrerar de estetiska disciplinerna vid HT med de konstnärliga vid K. Härmed skulle det traditionella universitetets klyfta mellan teori och praktik överbryggas. Forskarskolans tema måste naturligtvis vara mer specificerat än bara det gemensamma estetiska intresset, till exempel inriktat mot problemet med konsten som kunskapsform eller den tidigare nämnda diskussionen kring existentiell hållbarhet.

Den vidare integrationen av kulturella och konstnärliga perspektiv kan ske genom olika strategier; genom att erbjuda tvärfakultativa kursmoduler som integrerar de estetiska och vetenskapliga perspektiven (till exempel en kurs om 7,5 HP om konst som kunskapsform som kan samläsa av såväl teknologer och medicinare som till exempel humanister, konstnärliga studenter och jurister) på samma sätt som för de avancerade nivåerna, och/eller genom organiserandet av en helt tvärfakultativ forskarskola med intagning och examen via de enskilda forskarutbildningsämnen men med ett stort block eller åtminstone återkommande inslag av gemensam undervisning och handledning.

Ytterligare ett alternativ som skulle innebära en djupare grad av tvärfakultativt samarbete vore att öppna möjligheter för att doktorander inom konstnärlig forskning vid Konstnärliga fakulteten skulle kunna bli fysiskt placerade på en annan fakultet utifrån deras forskningstema, något som tidigare har experimenterats med framgång mellan konstnärliga fakulteten i Göteborg och Chalmers tekniska högskola. Ett exempel skulle kunna vara att en doktorand i musikkomposition från Musikhögskolan i Malmö – formellt anknuten till Konstnärliga fakulteten – vars avhandlingstema handlar om musikkomposition för upplevelser i virtuella miljöer skulle kunna ha sin fysiska arbetsplats på Institutionen för Designvetenskaper vid

LTH för att få direkt tillgång till VR-labbet och kunna samarbeta med VR-forskare samt eventuellt involvera ingenjörstudenter i sin forskning.

Ett förhållandevis enkelt sätt att underbygga och vidareföra interdisciplinart och befördra kultursamverkan inom forskarutbildningarna är att mer systematiskt än idag utnyttja möjligheten till biträdande handlare från andra ämnesfält än det egna forskarutbildningsämnet. Inom nära räckhåll ligger då möjligheten till informella strategier för att öka den kritiska massan kring den enskilde doktoranden genom att konsekvent ge denne tillträde till fler seminarie- och forskningsmiljöer. Detta är något som redan sker inom flera miljöer på LU men arbetet skulle kunna stimuleras och understödjas genom infrastrukturella åtgärder av enkel natur. Ett konkret exempel är att utnyttja en *artis- in-residence* som momentan extern handledare utanför den egna ämnessfären.

Vår rekommendation är att etablera ett sammanhängande system av kursmoduler som kan erbjudas inom forskarutbildningarna för att befördra interdisciplinart och skapa nya mötesplatser, att tillskapa en forskarskola i estetik med inriktning mot ett specifikt kompetensområde, till exempel existentiell hållbarhet, samt att genom infrastrukturella satsningar underlätta korsbefruktningar mellan forskarutbildningarna med syfte att uppnå generell samverkan och specifik kultursamverkan.

Studentkultur

En väsentlig del av kulturverksamheten vid Lunds universitet utgörs av den studentdrivna kulturen, vilken i organiserad form hanteras av studentkårerna, Akademiska Föreningen och nationerna. Traditionellt är detta en autonom verksamhet som kan stödjas av universitetet men inte styras. Det är väsentligt att denna autonomi kan upprätthållas, samtidigt som det också är uppenbart att den studentdrivna kulturverksamheten behöver stöd av lärosätet, både långsiktigt och kortsiktigt – det senare till exempel vid krislägen som åren under pandemi där kontinuiteten och den ekonomiska basen äventyrades.

Studentkulturen bör i högre grad integreras i universitetets generella kulturverksamhet, om inte organisatoriskt så åtminstone i så måtto att kommunikation, information och tillgänglighet säkras, gärna genom samma kulturkommunikativa kanaler som den övriga kulturverksamheten. Ett konkret förslag i anslutning till detta är att studentrepresentant tilldelas plats i kommunikatorsnätverket.

Ett utvecklat representantskap i relevanta fora bör uppmuntras så att studentmedverkan säkras i den nya organisationen för kultursamverkan. I anslutning till detta bör någon eller några av de ordinarie medlemmarna i den nya organisationen för kultursamverkan ha som särskilt uppdrag att fungera som kontaktperson till studenterna i allmänhet och Akademiska Föreningen i synnerhet.

Lunds universitet bör centralt och genom sin organisation för kultursamverkan stödja de strävanden för en inkluderande och öppen studentkultur som studentorganisationerna i allmänhet och Akademiska Föreningen i synnerhet också arbetar för.

Vår rekommendation är att institutionellt och formellt säkra en fördjupad och långsiktig studentmedverkan i relevanta fora för kultursamverkan samt att integrera studentkulturen i det kulturkommunikativa arbetet. LU bör också på ett kvalitativt sätt stödja arbetet för en inkluderande och öppen studentkultur.

Personella och infrastrukturella satsningar för kultursamverkan

Det finns ett gap mellan Akademin och kulturella och kreativa sektorer och näringar utanför akademien. Hur forskarvärlden fungerar är inte helt lätt att förstå för representanter från kultursektorn utanför akademien och det omvända är också ett faktum. Detta leder lätt till missförstånd som kan hindra utvecklingen av gemensamma projekt. Genom satsningen på kultursamverkan har arbetsgruppen identifierat ett uttalat intresse inom forskarvärlden för ett ökat samarbete med konstnärliga och kulturella aktörer. Det finns ett identifierat behov, stora möjligheter men resurser i form kompetens, arbetstid, mötesplats(er) och strukturer saknas.

Att skapa tjänster som koordinatörer för forskning eller mer specifikt kultursamverkan vilka kan tjäna som överbryggare och *interdisciplinary facilitators* kunde vara ett steg i rätt riktning för att minska gapet. En person med flervetenskaplig kompetens, forskarbakgrund samt yrkeserfarenheter inom kultursektorn skulle kunna inta den rollen. Idealt skapades det då ett nätverk av dessa koordinatörer som spände över samtliga fakulteter för att befordra kommunikationen mellan fakulteterna och utbildnings- och forskningsmiljöerna och ge LU en gemensam bas i relationen till de externa aktörerna.

Vår rekommendation är att utreda möjligheten att skapa ett nätverk och inrätta koordinatorstjänster på samtliga fakulteter med likvärdig tjänstebeskrivning i syfte att underlätta gynnsamma möten och skapa mötesplatser mellan akademien och kultursektorn för idéutveckling kring jämbördiga projekt som kan utmynna i vinnande forskningsansökningar och forskningsprojekt för flervetenskapliga forskningsprojekt inom eller i samarbete med kulturella och kreativa sektorer och näringar.

Existerande och kommande initiativ/satsningar och platser/stödstrukturer

Översikten nedan lyfter fram existerande och kommande initiativ/satsningar och platser/stödstrukturer, som kan få avgörande betydelse för utvecklingen av LU:s strategi för kultursamverkan.

Skissernas Museum – Museet är LU:s mest använda nod för (kultur)samverkan och erbjuder bra lokaler för seminarier, konserter och performance. Det har mycket bra läge mitt i Lund och på LU:s campus – en synlig och välkänd plats inom både stadens kulturliv och universitetet. Man har lyckats med att skapa en öppen och inkluderande profil, där olika aktiviteter från LU kan visas upp. Liksom andra delar av LUKOM arbetar museet med studentguider från olika utbildningar, ett nytt och spännande initiativ som öppnar ingångar i det konstnärliga fältet från flera vetenskapliga discipliner. Museet utgör även en central del av OBL-projektet.

Potential/utveckling: Museet skulle i högre grad kunna koppla forskning och andra kunskapsområden till sin egen verksamhet (samling/utställningar). Det kunde också spela en aktiv roll i utvecklingen av konstnärliga gestaltningar och projekt på LU:s

olika campus för att synliggöra konsten på ett mer konkret sätt, och det med mer samtida uttryck (se mer om detta under nya initiativ).

Andra aktiva och strategiskt viktiga existerande noder för kultursamverkan inom LU Det finns flera aktiva och strategiskt viktiga noder för kultursamverkan inom LU, t ex Humlab, IAC, Botaniska trädgården och Vattenhallen, vilket också har framgått av vår rapport. Av särskilt intresse här är följande:

Science Village – Planerna för Science Village är inte helt klara, men centralt för visionen är att det ska finnas kultur och att det interdisciplinära framhålls. Därför passar det bra att tänka in strategiska satsningar kopplade till Kultursamverkan. En konsertsal har nämnts i tidigare planer, men det hade varit mer önskvärt med något mer samtida och multifunktionellt. Därutöver kan det vara intressant att utforska vad både The Loop och Research centret kan erbjuda i sammanhangen.

Konstnärliga fakultetens nya campus i Varvsstaden, Malmö – Fakultetens tre institutioner och IAC flyttar 2026/2027 in i nya/renoverade lokaler i Varvsstaden. Att K nu samlas på en plats innebär stora möjligheter för djupare samverkan mellan fakultetens egna institutioner, men det kommer också att betyda att det skapas en mer synlig, samlad och självklar (samverkans)aktör inom LU. Därutöver är K i dialog med flera institutioner inom LU om att flytta med och/eller förlägga delar av sina utbildningar/forskning i Malmö. Det gör att den framtida samverkan mellan K i Malmö och resten av LU kan stärkas markant i och med/genom fakultetens nya campus. Dock finns det en risk att IAC:s verksamhet och faciliteter minskas betydligt i samband med flytten, vilket vore en förlust för framför allt K:s forskningsmiljö, externa relationer och samverkan.

Forskarskola Agenda 2030 & Samverkansinitiativen – Både forskarskolan och samverkansinitiativen har varit viktiga satsningar för att utveckla nya samverkansprojekt och för utvecklingen av tvärdisciplinära kompetenser och erfarenheter i allmänhet. Det har dock varit svårt för det humanistiska och i än högre grad det konstnärliga, att finna en plats i samverkansinitiativen. Fakulteter med mindre forskningsvolym har inte tagit del av initiativen på samma nivå som övriga fakulteter. Därför är det positivt att man har öronmärkt pengar/platser till varje fakultet, vilket t.ex. resulterat i att K är med i forskarskolan Agenda 2030. Man bör därför se över om det går att ändra strukturen på utlysningarna för samverkansinitiativen.

Pufendorfinstitutet – I utlysningarna till institutets teman och ASG (Advanced Study Groups) är det ännu svårare än i samverkansinitiativen för K att leva upp till kriterierna och att hitta en väg in i detta unika program. Även här bör man se över om det går att ändra struktur/kriterier för att lösa denna utmaning. Pufendorfinstitutet känns på många sätt som en möjlig central partner i det vidare arbetet med Kultursamverkan, som en plats och samarbetspartner t.ex. kring arbetsgruppens föreslagna mindre utforskande projekt. Det kan även finnas andra sätt att tänka in institutet i Kultursamverkans vidare arbete och organisation.

Wisdom Malmö – Det EU-finansierade samverkansprojektet Wisdom finns i flera svenska städer. I Malmö är det Malmö Museer som driver projektet och som senare i år inviger ett nytt visualiseringscenter. Lunds universitet är en central partner i projektet, som också innehåller potential att bidra till nyskapande

forskningsförmedling och bli en dynamisk plattform för samverkan med andra lärosäten, företag och konstnärer. Anna Lyrevik representerar LU i Wisdomes styrgrupp.

Av andra viktiga initiativ kan nämnas **Object Based Learning (OBL)**, **LUCSUS** och etableringen av **Birgit Rausing Centrum för Medicinsk Humaniora (BRCMH)**, som blir ett nytt interdisciplinärt kunskapscentrum med mål att utveckla medicinsk humaniora inom både forskning, utbildning och samverkan.